

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון י"ג תמוז תשפ"ג | דף היומי בבלי: גיטין מז | דף הכולל: גיטין מו.
דף היומי בהלכה: מסימן ק"ג סעיף ד' עד סימן קנ"א.
מוסר: אהבת חסד - אות ט' עד אות י"ב.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הגאווה "ודע שאנחנו מחוייבי"

בין לבין 'רצו' לא מעט השערות בנוגע למהותה של
הצוואה. השמועות נעו בין סיפור על נכס עלום ומניב
רווחים שרכש האב אי שם לפני כמה עשורים ואוטוטו מגיע
מועד מימושו שעשוי להפיק ליורשים רווח משמעותי,
לבין ידיעה מרעישה הקשורה לתולדות המשפחה

לכל תפילה יש התחלה ויש סוף

שתמשוכנה את הלבבות לכיוון החיובי. לעומת זאת, בשיחותיו עם מבוגרים היה משתמש באימרות חז"ל ובדברי רבותינו שהיו שגורים על לשונו, באמצעותם היה מעורר רגשות כבויים ורדומים למען הנושא שביקש לחזק. הנושא שהיה חביב במיוחד על ר' צבי הירש היה נושא התפילה. בכל מעמד שנקלע בדרכו הוא השתדל לעורר על חובת קיום מצוות התפילה כדבעי, ופעילותו נשאה פירות לתפארת.

עם פטירתו שחו הכל על אודות צוואתו המיוחדת. לא, לא אותה צוואה מרטיטה שחלק ממנה הוקרא במעמד הלוויה, כי אם דוקא זו שלא הוקראה. שמועה מבוססת טענה כי ר' צבי הירש כתב צוואה נוספת, אותה הטמין במקום סתר שהיה ידוע רק לאיש אחד, אדם שהיה נאמן עליו ביותר, והוא הורה בתוקף שלא לפתחה אלא לאחר עבור שנה מפטירתו.

ילדיו, שהיו מסוקרנים מאוד לדעת מהו המסר שהותיר להם אביהם, נאלצו להמתין בסבלנות עד לעבור שנה ממועד הפטירה, או אז עתידים היו לקבל מאת אותו נאמן את הגישה לצוואה המסקרנת, וכך סוף סוף יוסר הלוט מעל התעלומה שהטרידה את מנוחתם במשך שנה שלמה.

בין לבין 'רצו' לא מעט השערות בנוגע למהותה של הצוואה. השמועות נעו בין סיפור על נכס עלום ומניב רווחים שרכש האב אי שם לפני כמה עשורים ואוטוטו מגיע מועד מימושו שעשוי

הסיפור שלפנינו סופר מפי אחד מגדולי פוסקי דורנו, הגאון הגדול רבי משה שאול קליין שליט"א, והוא טומן בחובו מסר נוקב וחשוב, אשר בבחינת 'והחי יתן אל לבו', יש בו כדי לחזק כל יהודי באשר הוא באחד משלשת העמודים שעליהם העולם עומד, הלא הוא עמוד התפילה.

הידיעה על פטירתו של ר' צבי הירש הכתה בתדהמה את כל בני משפחתו ואוהביו. למרות גילו המבוגר, ר' צבי הירש היה יהודי פעיל ושופע חיים אשר רבים נהנו ממנו עצה ותושייה, ודבר פטירתו הפתאומית היכה כרעם ביום בהיר.

רבים היו הצועדים אחר מיטתו, ולא בכדי, שכן כולם הכירוהו ואהבוהו. ר' צבי הירש היה הרוח החיה בכל ענין שבקדושה. תדיר היו מחשבותיו נתונות לחיזוק והאדרת ענינים רוחניים שהשעה נצרכת להם. מוחו היה הוגה ללא הרף רעיונות חדשים, כאלו שיש בהם כדי לעורר את הציבור ולהוסיף ולהרבות חיילים לתורה וליראה.

דמותו הנלבבת היתה אהובה על כל רואיו. אישיותו הנדירה שילבה נחישות והשקפה בהירה, לצד נעימות ודרכי נועם, ומתוך כך פעילותו הנמרצת, אף שלעיתים נגעה בנושאים כואבים, היתה מתקבלת מבלי לעורר התנגדות טבעית. ר' צבי הירש ניחן בלשון לימודים ובשפה עשירה: בשיחותיו עם צעירים ידע לברר היטב את מילותיו ולהשתמש במילים המתאימות ביותר, כאלו

קטנה, דבר שרק העצים את התעלומה, כך שהעיניים כולן היו נשואות אליו, והאוזניים היו כרויות לשמוע את דבריו.

בחרדת קודש פתח האיש את מעטפת התעלומה, ולהפתעת כולם נשר מתוכה פתק 'ממו' קטן וצבעוני. כולם היו מסוקרנים לשמוע מה כתוב בו: מתברר שהצוואה המסקרנת הכילה בתוכה שני משפטים בלבד, והנאמן החל להקריאם:

"בניי היקרים, לאחר שנה שבה התפללתם לפני העמוד, זכיתם לחוות את התחושה המיוחדת של תפילה הנאמרת בשלמות, מ'מה טובו' ועד אחרי 'עלינו', ללא הפסקה. מבקש אני מכם, אנא, המשיכו בכך גם לאחר תום השנה, ועד לסוף חייכם הקפידו לבוא לתפילה בזמן ולשעות בבית הכנסת עד סיומה".

הנאמן סיים להקריא את הצוואה ושתיקה כבדה השתררה באולם. כן, התברר שהאב הנערץ אכן ביקש בחכמתו לנצל את הרגעים המכוננים הללו כדי לעוררם ולחזקם בדברים העומדים ברומו של עולם, ולבקשם להמשיך בחיזוק המתבקש גם לאחר תום התקופה שבה היו מחויבים בכך מתוקף שנת האבל.

האירוע הסתיים, אך רשמו נחקק בלבבות המשתתפים בו לנצח. המסר שביקש הנפטר הדגול להנחיל לא יישכח מקרב המשתתפים עד סוף ימיהם, וכפי שהיטיב להגדירו אחד מבניו של הנפטר:

"לתפילה יש התחלה ויש סוף. תפילה שמגיעים אליה באיחור או יוצאים ממנה לפני סיומה היא תפילה חסרה. פשוטו כמשמעו".
(גיליון 'וכל מאמינים', ע"פ 'לחומם')

להפיק ליורשים רווח משמעותי, לבין ידיעה מרעישה הקשורה לתולדות המשפחה.

היו שטענו בתוקף כי מסתבר שהאב מבקש לעורר את ילדיו לחיזוק כלשהו באחד מהנושאים שהיו קרובים לליבו ואותם עמל לחזק במשך כל ימי חייו בקרב משפחתו ומכיריו. יהיה איך שיהיה הכל נאלצו להמתין בסבלנות עד שיגיע הרגע והצוואה תיפתח, או אז תבוא התעלומה לידי פתרון.

שנה חלפה מפטירת האב, במהלכה קיימו ילדיו את כל מנהגי האבלות ופעלו ככל יכולתם לטובת נשמת אביהם, הן בגישתם לעלות כשלוחי ציבור בכל שלוש התפילות, כשלשם כך הם מרגילים את עצמם לבוא לתפילה מוקדם כדי שיוכלו לגשת בזמן לעמוד, והן בלימוד משניות שבועי במשך כל שנת האבל שבמהלכו סיימו האחים יחדיו ללמוד ש"ס משניות שלם לעילוי נשמת אביהם הדגול.

בסיום השנה, לאחר שבני המשפחה עלו לקבר האב כנהוג, נערך סיום משניות רבתי בהשתתפות כל צאצאיו וקרוביו של ר' צבי הירש. ההתרגשות היתה בשיאה, הן מחמת עצם המעמד שבו העלה זכרו הבלתי נשכח של האב הדגול, הן בשל סיום הש"ס שנערך במהלכו, והן מפאת הידיעה על התעלומה שעומדת סוף סוף להיפתר.

בשעה היעודה נאספו ובאו כל קרוביו של ר' צבי הירש לסעודת המצוה שנערכה באולם מכובד. בשיאו של האירוע נקרא לבמה אותו יהודי נאמן שבמשך כל השנה שמר בקפדנות על הפיקדון שהופקד בידו מאת רבי צבי הירש המנוח. האיש אחז בידו מעטפה

פנה אליו המשגיח רבי אל'ה לופיאן: 'הבה ואשאלך שאלה פשוטה מתוך דברים מפורשים במשנה הראשונה של המסכת. מה עושים בביצה שנולדה ביום טוב?'. מייק הנבוך והמבולבל שלא זכר מילה וחצי מילה מכל מה ששינן בימים האחרונים, נענה והשיב בפשטות: 'עושים ממנה חביתה'...

האהבה שמקלקלת את השורה, ומקבלת לשיבה...

לחיים, ולא לבזבז את זמנו אי שם בארץ לא זרועה... אבל גם הם הבינו בסופו של דבר שאי אפשר לעצור אותו. ראו את הלהט שבער בליבו, חשו את התשוקה העזה שפיעמה בו לזכות ללמוד בישיבה קדושה של ממש, ולא סתם אלא בישיבה שנמצאת באווירה המחכים של ארץ הקודש, ונתנו את הסכמתם לרעיון הבלתי שגרת.

מזוודה גדולה. בגדים ארוזים ונפנוף אחרון של פרידה. מייק עלה לאונייה והפליג ארצה, מאושר עד גדות מול התגשמות חלום חייו. בכיסו מידע על כמה וכמה קרובי משפחה שיוכלו לארח אותו ולסייע לו בשלבי ההתאקלמות הראשונים בארץ, ובליבו תקווה ענקית - - -

ולא העלה בדעתו שהוא נמצא רק בתחילתו של מלול מלא

'לארץ ישראל?' התפלאו החברים בכיתה.

'לעזוב ארץ מולדת, בית ומשפחה, סביבה וחברים, וללכת אל הכלום והבלתי נודע שבארץ הקטנה והנידחת הזו? האם השתבשה עליך דעתך? לא היססו חלק מהם לברר בדאגה כנה... מייק היה אז נער צעיר שעמד לסיים את חוק לימודיו בתיכון היהודי המקומי שבגולדס-גרין, אנגליה. כל חבריו לכיתה ולשכבה המשיכו את לימודיהם במוסדות שבהם הקודש והחול היו מעורבים, ואילו הוא - חשקה נפשו בתורה, ובתורת ארץ ישראל דווקא...

גם ההורים ניסו לעצור אותו מחלומותיו המוזרים, תיארו בצבעים עזים את הקשיים שבהם הוא עלול להיתקל. דיברו על השנים החשובות שבהן הוא צריך לרכוש מקצוע, להתכונן

והמשגיח ממשיך לנסות במילים רכות, מלטף את כתפו בחיבה, משתדל לנסוך בו עוז ותעצומות.

לבסוף אמר לו הרב לופיאן: 'הבה ואשאלך, בני היקר, שאלה פשוטה מתוך דברים מפורשים שנאמרו במשנה הראשונה של המסכת. מה עושים בביצה שנולדה ביום טוב?'

אבל לרוב התבהלה שאחזה בו, לא הצליח מייק להיזכר אפילו במידע הפשוט הזה. מה, מה באמת עושים בביצה שנולדה ביום טוב??

ורבי אליהו שוב שואל, מבטו רך ומתחשב: 'אמור נא לי, יקירי. מה עושים בביצה שנולדה ביום טוב?'

מייק, מייק הנבוך והמבולבל שלא זכר מילה וחצי מילה מכל מה ששינן בימים האחרונים, נענה והשיב בפשטות: 'עושים ממנה חביתה'...

רגע של הלם.

המשגיח רבי אליהו לא קיבל מעולם תשובה מהסוג הזה. גם הבחורים החלשים ביותר מתוך אלו שהגיעו אליו למבחן, לא הפגינו בורות מדהימה כל כך.

ובכל זאת - - -

'אני מקבל אותך לישיבה, מייק. מקבל אותך בזכות אהבת התורה העצומה שיש בליבך'. אמר לו המשגיח ולחץ את ידו. 'אומנם התשובה שלך לא הייתה נכונה כלל', הוא הוסיף, 'אבל אתה נראה לי בחור בעל שכל ישר, וכשתהפוך בעזרת ה' לתלמיד מן המניין בישיבה שלנו, תדע לענות לא רק על השאלה הזו אלא על עוד רבות אחרות...'.

לא רק בשורה טובה, גם מחמאה זכה מייק לקבל באותו ערב. מילים טובות שליטפו את נפשו ורוממו אותה.

הוא מסוגל. אפילו המשגיח מרגיש וחושב כך. הוא אומנם מגיע מרקע שונה כל כך, עומד בקו ההתחלה וכולו תוהה ומבולבל, אבל המשגיח אומר שיש לו אהבת תורה ושכל ישר - - - והוא באמת היה מסוגל. והשקיע את כל כוחו ואונו בלימוד התורה הקדושה. והתקדם בצעדי ענק והפך להיות תלמיד חכם ממש. וידע לענות לא רק על שאלתו הראשונה של רבי אליהו, מה עושים בביצה שנולדה ביום טוב, אלא ידע את כל סדרי נשים ונזיקין, בעל פה, עם רש"י ותוספות...

בית כנסת באחת משכונותיה של תל אביב. מנין יהודים שהתאסף לתפילת מנחה.

דפיקה קלה על הבימה, הגבאי המסור, ר' מנשה, מבקש להודיע כי מכיוון שמגיד השיעור הודיע שאינו יכול להגיע, לא יתקיים היום שיעור המשניות הקבוע שבין מנחה למעריב.

בין המתאספים לתפילה היה גם אברך בני ברק, הרב א' יוטקובסקי שנקלע במקרה אל בית הכנסת הזה. כשהוא שמע את ההכרזה על ביטולו של השיעור, ניגש אל ר' מנשה הגבאי והציע את עצמו כממלא מקום. חבל שיהודים טובים יבטלו את

'דחו אותך שלוש פעמים, ארבע, חמש... תקלוט שאין לך סיכוי...'.

'חבל על המאמצים ועל הניסיונות שלך, מייק. תחזור לאנגליה, תיכנס לאוניברסיטה. אתה לא מתאים לישיבה, לא תצליח להתקבל כאן לשום מקום'.

אלו היו התגובות שהוא שמע סביבו. בחור שבקושי מבין את השפה, שלא יודע מאיזה צד להסתכל בדף הגמרא, ובתמימותו מנסה להתדפק על דלתותיהם של ראשי ישיבות ומבקש שיקבלו אותו... והלב שלו, הלב שהיה מלא בכל כך הרבה תקוות, נשבר והתנפץ בכל פעם מחדש.

ובכל זאת, הוא לא אמר נואש. לא היה מסוגל לחשוב על הרעיון של חזרה לאנגליה בידיים ריקות.

'לפני שאתה מרים ידיים, שווה לך לנסות את מזלך אצל רבי אליהו לופיאן, המשגיח של ישיבת כפר חסידים', לחש אחד הידידים באוזניו, 'הוא יבין לנפשך, ואולי יסכים לקבל אותך לישיבה שלו...'.

מייק שמע וקיבל, אבל לא מיהר לארוז תרמיל ולצאת לדרך. 'שב תלמד כמה דפים של גמרא, תעשה לפחות איזושהי היכרות עם הסוגיות. אתה צריך להגיע מוכן אל המשגיח. להראות לו שיש לך ידיעות', יעצו לו.

והוא מלמד, חזר ושינן את הדפים הראשונים של מסכת ביצה, וזה לא היה קל בכלל. וכעבור מספר ימים עמד בלב פועם מאחורי דלת ביתו של הרב לופיאן.

מול דמותו ההדורה ומבטו הנעים של המשגיח נמס ליבו של מייק. סיפר קצת על עצמו ועל התיכון היהודי שבו למד עד כה, תיאר איך חשקה נפשו ללמוד תורה ואיך עזב ארץ ומולדת, והעז להביע את משאלתו לזכות ולהתקבל לישיבת כפר חסידים.

המשגיח הגיב במאור פנים, וכצפוי, הציע למייק לומר חידוש כלשהו מהמסכת שבה הוא עוסק.

'לא זכיתי ללמוד עד היום גמרא בדרך שבה לומדים בישיבות', התנצל מייק במבוכה, 'ובכל זאת, את חמשת הדפים הראשונים של מסכת ביצה אני יודע'.

'נו, חמישה דפי גמרא זה דבר גדול', עודד המשגיח את רוחו, והחל לשאול אותו שאלות פשוטות מתוך הסוגיות הראשונות שבמסכת ביצה.

אבל מייק - - -

לשונו דבקה לחיכו מרוב התרגשות, ומוחו הפך להיות ריק וחלול לגמרי. כל מה שלמד וחזר ושינן לקראת המפגש עם המשגיח - נעלם ונשכח ממנו לגמרי מרוב החיל והרעדה שאחזו בו.

**רגע לאחר מכן צדה עינו את דמותו ההדורה של בעל
הקהילות יעקב - 'הסטייפלער' זצוק"ל כשהוא ניגש לדוכן
גם הוא. הוא עמד שם מספר רגעים והביט במחזה בעניין.
בדרכו הלאה פגש האברך את אחד מנכדיו של גדול הדור.
הוא נרעש לעומתו ואמר לו: בוא ואספר לך מופת טרי טרי...**

**הרב ישראל היימן עם נקודה מפרשת השבוע,
והפעם: אתה צודק במאה אחוז, אבל בכל זאת...**

למציאת ארבעת המינים.

אם תמצי לומר, זהו המופת האמיתי!!

בפרשתנו - פרשת המועדות אנו קוראים על שער ראש חודש
המוקרב לחטאת. "ושער עיזים אחד לחטאת לה".

בגמרא בחולין מובא דבר מתמיה.

'היינו דאמר רבי שמעון בן לקיש מה נשתנה שער של ראש
חודש שנאמר בו לה? אמר הקב"ה שער זה יהא כפרה עלי
שמיעטתי את הירח'.

כפרה על הקב"ה???

איך שייך דבר כזה? האם יש משהו שכביכול הקב"ה צריך
עליו כפרה?

בוודאי שאין הדברים כפשוטם, ומוסר השכל גדול באה
התורה ללמדנו!

המסקנא הזו של הגמרא מובאת אחרי דין ודברים ארוך
במהלכו מנסה כביכול הקב"ה 'לפצות' את הלבנה על מיעוטה.
אחרי המעשה הידוע בו הלבנה טוענת לבורא העולם את טענת
'אין שני מלכים משתמשים בכתר אחד' והיא יורדת מגדולתה,
טוענת הלבנה טענה מוצדקת. "וכי משום שאמרתי לפניך דבר
הגון אמעית את עצמי?"

אז הקב"ה מנסה בכמה אופנים לפייס את דעתה. הוא ממשיך
אותה גם ביום וגם בלילה וקורא את הצדיקים על שמה ואף קובע
את החודשים והמועדים להימנות על פיה. כל זה לא מספק אותה.
לכל דבר יש ללבנה תשובה למה זה לא מספיק טוב.

כאן, כשכלו כל התנחומים ועדיין הלבנה לא מוצאת נחמה, מבקש
הקב"ה מעם ישראל שיביאו כפרה עליו על שמיעט את הלבנה.
בוודאי שכל הנעשה מאת הבורא יתברך בחכמתו העצומה,
אין לנו השגה בו והוא דבר מוחלט ובלתי מושג מצידנו בכלל.
ובכל זאת בא המעשה הזה ללמדנו את המעשה אשר נעשה
ואת הדרך נלך בה.

גם כאשר הטענה שלך צודקת וגם כאשר אתה מאה אחוז
בסדר ואף אחד לא יכול לטעון עליך שום דבר...

אבל אם מאן דהו נותר פגוע ומאוכזב, מן הראוי לרצות אותו.
על כל פנים זה מצריך כפרה...

החום הבני ברקי של שלהי דקייטא לא הרתיע אותנו, יהודי
חשוב מתושביה של בני ברק. הוא הסתובב מהכא להתם סורק
דוכן אחרי דוכן בשווקי ארבעת המינים הפזורים בעיר במטרה
למצוא לולב מהודר ומיוחד שיענה על דרישותיו הגבוהות.

ליד אחד הדוכנים הוא התעכב שעה ארוכה וברר לולב אחר
לולב במתינות. עיניו כבר כהו מהשעות הארוכות של המבטים
המרוכזים אבל הוא לא אמר נואש, ועל אף שהוא לא מצא את
מבוקשו גם בדוכן הזה הוא החליט להמשיך הלאה ולא להתייאש.
רגע אחרי שהוא פנה להמשיך הלאה צדה עינו את דמותו
ההדורה של בעל הקהילות יעקב - 'הסטייפלער' זצוק"ל כשהוא
ניגש לדוכן גם הוא בנסיון למצוא לולב כלבבו. הוא עמד שם
מספר רגעים והביט במחזה בעניין. לתדהמתו הוא רואה את
הסטייפלער בוחן מספר לולבים בודדים מתוך הערימה ולאחר
דקותיים מרים לולב כלשהו משלם וחוזר לכיוון ביתו.

מיודענו האברך נרעש מה'מופת' שנגלה לעיניו בלי להתאמץ... הוא
עומד שעה ארוכה ובודק לבלי תועלת, והסטייפלער שכנראה משמיים
חסים על זמנו היקר מוצא לולב תוך דקות בודדות מאותו דוכן גופא...
בדרכו הלאה פגש האברך את אחד מנכדיו של גדול הדור. הוא נרעש
לעומתו ואמר לו: בוא אני אספר לך מופת טרי טרי... ממש עכשיו לנגד
עיני קרה המעשה. הוא סיפר לו את אשר ראו עיניו ולא זר.

הנכד הנהג בראשו וענה לו, אמת נכון הדבר, אבל המופת הוא
לא מה שראית אלא משהו אחר. בוא ואסבר את אוזניך בעיקרם
של דברים.

זקני הקדוש מדקדק עד לאחת בכל מצווה כמובן, בפרט במצוות
ארבעת המינים שחביבה עליו עד מאד. הוא טורח שעות וימים
ארוכים למצוא את ארבעת המינים המהודרים ביותר שהוא יכול.

למעשה בביתו מונחים כל שנה מספר סטים מיותרים
שנמצאים שם ללא שום שימוש. כאשר ניגש סבא לדוכן ומיד הוא
רואה שאין מה לחפש שם, דרכו בקודש היא לקנות לולב אחד או
אתרוג אחד מאותו דוכן. הוא חושש שמישהו יראה את המחזה
שהוא עומד ליד הדוכן ומפשפש קמעה וממשיך הלאה ויסיק מזה
שכאן אין מה לחפש, הלא גם הסטייפלער כבר היה כאן ולא מצא
כלום... ובעל הדוכן יינזק.

בביתו מצטברים כל שנה מספר לולבים ואתרוגים שהוא
בחר בהיסח הדעת בלי שום בדיקה, תוצאה של שיטוטיו הרבים

**שעה ארוכה של קורת רוח עברה על מרן ה'חזון איש'
והבחור, שעה של התבוננות בעיון בנבכי סוגיות התורה.
כשקם הבחור לצאת ולהיפרד לשלום, עצר אותו ה'חזון
איש' ואמר לו לפתע: 'אבל בקשר למה שדיברנו בתחילה,
והוריתי לך לעשות ניתוח, חוזרני בי. אין צורך בו'**

מסלול VIP ללומדי התורה

לפני זמן רב. אם מלכתחילה היה צורך בניתוח - צורך זה כיצד פקע?! - שאל הבחור בהשתוממות...

השיב לו ה'חזון איש' תשובה מנומקת ומפתיעה, החושפת בפנינו טפח מהנעשה בעולמות העליונים: 'לפני שדיברנו בלימוד, השבתי לך כפי שהייתי משיב לכל אדם. עתה, לאחר שדנתי עימך בלימוד והתפעלתי מעמלך בתורה, לאחר שראיתי והבחנתי שאתה בחור שמתייגע בתורה ומתאמץ להבינה - אין כל ספק כי יש עבורך בשמים מסלולים אחרים, על טבעיים, ובעזרת השם תתרפא גם ללא הניתוח!'

גילוי זה, המצוטט מפי ה'חזון איש' בספר 'מעשה איש', מגלה רובד חדש שלא הכרנו על עמל התורה. לא זו בלבד שהתורה מתקיימת בעמלי התורה, לא רק שעמל התורה הוא הפותח את שערי החכמה ומקנה יכולת הבנה בתורה, אלא שעמל התורה פותח כל שערי שמים, ומשפיע דרך התנהלות של למעלה מדרך הטבע לעמלי התורה!

למעשה, אלו הם דברי חז"ל: 'כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ'. כלומר - האדם הרגיל יש לו מסלול רגיל, הכולל עול מלכות שמים, עול דרך ארץ, הנהגה טבעית מצויה. לא כן המקבל על עצמו עול תורה, מי שמתמסר למען התורה ומתייגע בה - הוא משתחרר מכל עול אחר, זוכה במסלול 'אח"מים' מיוחד בשמים, זוכה להשפעה של רחמים מעל לדרך הטבע...

כולנו יכולים להיות כאלה, לזכות במעלת עמלי התורה. כל הנדרש מאיתנו הוא להתייגע בתורה, לעמול על הבנתה, להתמיד בתורה גם כשאין לנו חשק, להיות מוכנים להדיר שינה מעינינו ולוותר על חלקים מתענוגות העולם הזה למען המטרה הנשגבה. כך נזכה לעלות ולצמוח בתורה לתפארה, וגם נפתח לנו שערי רחמים ורצון שמימיים, להשפיע לנו ולמשפחתנו חיי אושר ושמחה!

(פניני פרשת השבוע)

חדרו של ה'חזון איש' זצ"ל היה תל תלפיות שרבים באו בשעריו. אלה מבקשים עצה, אחרים מבקשים ברכה, לצד צורבים שביקשו להתפלפל בלימוד עם גדול הדור. ביום מן הימים נכנס בחור בשערי ביתו של ה'חזון איש', ונראה שביקש ליהנות מכל העולמות...

הוא פתח וסיפר, כי הוא מתמודד עם מחלה משונה, והוא אינו יודע מה לעשות. רופא אחד מציע דרך טיפול אחת, רופא אחר מציע דרך טיפול אחרת, והוא מבקש עצה כיצד לפעול. ה'חזון איש' האזין לו בקשב, דן בפרטי תוכניות הטיפול המוצעות לבחור, ולבסוף הכריע בעד ניתוח, שיש בו סיכונים לצד סיכויים...

עתה, ביקש הבחור ברכה להצלחת הטיפול, וגם לכך נענה לו ה'חזון איש' ובירכו בחום רב. ועדיין לא נחה דעתו של הבחור, והוא ביקש לדון עם ה'חזון איש' בכמה סוגיות תורניות בהן הוא עוסק עתה, כשהוא מתחיל לדון עם ה'חזון איש' בכמה סברות ויסודות בסוגיות הנלמדות...

לא היה ל'חזון איש' תענוג גדול יותר מלעסוק בדברי תורה. הוא דן בנושאים שהעלה הבחור, יישב את קושיותיו והעלה שאלות חדשות. מפה ומשם הביא ה'חזון איש' ראיות גאוניות, ואף הבחור דן בהן כתלמיד לפני רבו, והעלה סברות שונות לדחות את חלקן...

שעה ארוכה של קורת רוח עברה על ה'חזון איש' והבחור, שעה של התבוננות בעיון בנבכי סוגיות התורה. כשקם הבחור לצאת ונפרד מה'חזון איש' לשלום, עצר אותו ה'חזון איש' ואמר לו לפתע:

'אבל בקשר למה שדיברנו בתחילה, והוריתי לך לעשות ניתוח, חוזרני בי. אין צורך בו, בעזרת השם תבריא גם בלעדי!'

'מה?!' - נחרד הבחור, 'מה השתנה? הלא מקודם הרב היה סבור קודם שיש צורך בניתוח. וכי עתה הנתונים השתנו? הן לא הבאתי כל מידע חדש, הנושא הרפואי כבר הוסר מעל השולחן

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

גיטין דף מז

מה ראה הרב מפוניבו אצל החפץ חיים?

כי נח נפשיה שבק קבא דמוריקא

שמשאירים איזו ירושה לילדים, עד שצריך להצטער על דבר של מה בכך, שלא הספיק ליהנות ממנו?!
אלא, אמר החפץ חיים, ריש לקיש ידע להעריך את ערכו האמיתי של רכו שהאדם. האדם מקבל את רכושו מאת בורא העולם, כדי שזה ישמש לו לעזר ללימוד התורה ולעבודת השם. הרכוש המיותר - לא בחינם הוא בא לו. על כל פרוטה שיש לאדם, הוא מבזבז זמן ויגיעה. את הזמן המיותר הזה, את היגיעה המיותרת הזאת, היה יכול לנצל לעוד רגע של לימוד התורה, היה יכול לרכוש בהם עוד קצת יראת שמים - ועל כך נסוב צערו הגדול של ריש לקיש.
לאחר ששמע רבי יוסף שלמה את הדברים, גדלה התפעלותו עד מאוד. הוא ראה את הלב הגדול, שבוכה כילד קטן על צרותיו של הזולת; והוא שמע את הדקדוק של ניצול כל הזמן וכל הכוחות לתורה ולעבודת השם. ואכן, הוא נשאר ללמוד בכלל של החפץ חיים, יחד עם רבי אלחנן וסרמן, למשך שנתיים וחצי. כשהגיע לטלז', ביקש ממנו רבו, ראש הישיבה רבי אליעזר גורדון, למסור לו דברים ששמע מהחפץ חיים, ואז השמיע לו הרב את הדברים ששמע בעת ביקורו והראשון.

התפעל רבי אליעזר מאוד, ושאל: האמנם כך אמר? ענה לו הרב כהנמן: "לא רק שאמר את הדברים; זה החפץ חיים בעצמו!"

(במחיצתם)

רבי יוסף שלמה כהנמן הגיע בעיירה ראדין, לביקור אצל הסבא קדישא, החפץ חיים. ביקור זה התארך לתקופה של יותר משנתיים ימים... ולא בכדי."
"כשנכנסתי לחדרו, ביקשה הרבנית שאמתין מעט עד שהחפץ חיים יכנס לחדר. בעודי ממתין, שמעתי מן החדר הסמוך קול בכי קורע לב...
נזדעזעתי, מה אירע כאן? הבכיות התגברו, ופליאתי גברה; מה גם שלא ראיתי אצל הרבנית כל התרגשות.
פניתי לרבנית ושאלתי אם קרה משהו, והיא השיבה לי: "יש אשה המקשה ללדת, וצריך לבקש רחמים בעדה!"
התרגשתי מאוד, עד שדמעות עלו בעיני; ועל אתר גמלה בלבי ההחלטה: "לא אעזוב את המקום הזה.
אם החפץ חיים מסוגל להתייפח בבכיות כאלה על אש ההמקשה ללדת, לא אזוז ממנו!"
"באותו מעמד שמע הרב מרבו החפץ חיים הסבר נפלא במה שנאמר במסכת גיטין (מז). על ריש לקיש: "כי נח נפשיה שבק קבא דמוריקא קרא אנפשי הועזבו לאחרים חילם" [בעת פטירתו מן העולם השאיר ריש לקיש אחריו קב ש לכרכום, והוא הצטער על דבר זה והמשיל על עצמו את הפסוק: ועזבו לאחרים חילם - כלומר, במקום ליהנות מממונו בחייו, הוא משאיר אותו לאחרים].
לכאורה, שאל החפץ חיים, אין הדבר מובן. מה רע בכך

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייו

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

באיזה צד צריך לקבוע את הפתח הראשי של בית הכנסת?

כדי שהנכנסים והיוצאים יִשְׁחוּ מן הפתח אל מול ארון הקודש. ואם פותחים לבית הכנסת מספר פתחים, יש לקבוע את הפתח הראשי - שדרכו נכנסים ויוצאים רוב המתפללים - בצד שכנגד ארון הקודש.

[שו"ע קנ, ה, וביה"ל ד"ה באותה; בו"מ דרשו, 25]

על פי הקבלה, בשעה שנכנסים לבית הכנסת לתפילה יש לִשְׁחוֹת מול ארון הקודש, וכן בשעה שיוצאים מבית הכנסת לאחר התפילה - יש לשחות ולצאת, כדרך שהיו משתחווים בבית המקדש בגמר העבודה, לפני היציאה מהעזרה. משום כך, יש לקבוע את פתח בית הכנסת בצד שכנגד ארון הקודש,

מדוע ב'קבלת שבת' עומד הש"ץ ליד הבימה גם למנהג בני אשכנז?

ארון הקודש. ובאמירת 'קבלת שבת' - נוהגים בני אשכנז שהש"ץ עומד על הבימה, ולא בסמוך לארון הקודש, כדי להראות שהיא אינה חלק מסדרי התפילה שתיקנו חז"ל, ומטעמים נוספים.

[שו"ע קנ, ה; בו"מ דרשו, 27]

למנהג בני ספרד הש"ץ עומד על הבימה שבאמצע בית הכנסת, שעליה קוראים בתורה. ולמנהג בני אשכנז: יש מקומות שהש"ץ עומד מימין ארון הקודש, בקו מקביל לשטח שלפני הארון (ולא במקביל לארון); יש מקומות שהש"ץ עומד במרכז השטח שלפני ארון הקודש, בסמוך אליו; ויש מקומות שהש"ץ עומד משמאל

האם מותר לדרשן לעמוד כשגבו מופנה לארון הקודש?

שהטעם הוא מפני שזהו כבודה של התורה שמודיע לציבור את חוקי האלקים ואת תורותיו. ויש שכתב שאם אין כוונת הדרשן לשם שמים - אינו רשאי לעמוד בגב מופנה לארון הקודש.

[משנ"ב קנ, יד, ושעה"צ יג; בו"מ דרשו, 40]

אסור לעמוד בגב מופנה לארון הקודש, משום שיש בכך גנאי לספר התורה. והכהנים בשעת ברכתם רשאים וחייבים לעמוד כך, משום 'אימת ציבור', כלומר, שאין זה הולם שיעמדו כשאחוריהם מופנים לציבור. וכן הדורש בדברי תורה - רשאי לעמוד כשגבו מופנה לארון הקודש, מפני שעמידתו כך היא ארעית; ויש אומרים

* מצוה על בני העיר לבנות בית הכנסת. יש אומרים שמצוה זו היא מדאורייתא, הכלולה במצוות "ועשו לי מקדש", ויש אומרים שזו מצוה מדרבנן.
* חובה על הציבור לרכוש עבור בית הכנסת ספר תורה, וכן את כל הספרים הנחוצים ללומדי התורה: תנ"ך עם פירוש רש"י, משניות ותלמוד בבלי ומפרשיהם, רמב"ם, טור, שולחן ערוך, ועוד.
* בית הכנסת צריך להיות גבוה מבתי המגורים שבעיר; ויש אומרים שאם הוא עומד במקום הגבוה שבעיר, אין צורך שיהיה גבוה מיתר הבתים.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

סיימת שמונה עשרה באמצע חזרת הש"ץ - האם תאמר 'יהי רצון שיבנה בית המקדש'?

את הרגליים כבתפילת שמונה עשרה. ונוהגים לומר לאחר מכן: "יהי רצון... שיבנה בית המקדש במהרה בימינו..."; ויש אומרים שאף אם סיים את התפילה באמצע חזרת הש"ץ יאמר 'יהי רצון'; ויש שנהג להמתין עד לאחר שיסיים הש"ץ את 'ברכת אבות'.
[שו"ע קכג, א, ומשנ"ב ג, ה ר"ו; בו"מ דרשו, 4]

בסיום תפילת שמונה עשרה, יש לשחות ולפסוע שלוש פסיעות לאחור תוך כדי שחייה. לאחר גמר הפסיעות, טרם שיזדקף, יש להפנות את הפנים לצד שמאל ולומר "עושה שלום במרומיו", אחר כך להפנותם לצד ימין ולומר "הוא יעשה שלום עלינו", ולאחר מכן להפנות את הפנים קדימה ולומר "ועל כל ישראל ואמרו אמן", ולהזדקף. ובשעה שאומר 'עושה שלום' יש להצמיד

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666